

Likvidace LEPRY

Představuji si scénu jako z akčního filmu. Prašnou africkou cestou uhání jeep a míří k vesnici s bambusovými chýšemi. U jedné z nich v oblacích prachu prudce brzdí. Z auta bleskurychle vyskakuje mladý muž s lékařským kufříkem a vbíhá do chýše, kde leží těžce nemocný pacient. Píchá mu injekci s antibiotiky a zachraňuje mu život. Vypadá takhle běžný den Luboše Hajase, ředitele organizace Likvidace lepry? Pojdme se na to zeptat.

Pro děti v rozvojových zemích může být fotbalový míč tím nejkrásnějším dárkem.

Než se dostaneme k samotné likvidaci, mohl bys nám prosím představit svého největšího nepřítele – lepru?

Malomocenství nebo-li lepra je onemocnění, které patří mezi nejstarší nemoci. Za vším hledejme malinkatou bakterii lepry, která napadá nervy v lidském těle. Na začátku se může objevit světlá skvrna na kůži, která ukazuje na odumírající tkáň. Pokud se nezačne s léčbou, může se u pacienta postupně projevit necitlivost, slepota, mění se kosti, objevují se vředy a může docházet i k odumírání končetin.

Lepra s sebou nese stigma a diskriminaci nemocných. Člověk trpící malomocenstvím zažívá muka jak fyzická, tak především psychická, protože se musí vyrovnat nejen s projevy této nemoci, ale i s diskriminací ze strany svého okolí. Mnoho nemocných se setkalo nebo setkává s ústrky, šikanou, strachem okolí, které pramení z neznalosti a ignorace.

Jak je možné, že i po několika tisících let stále trápí lidstvo nemoc, o které čteme už ve Starém zákoně?

Tohle je velice těžká otázka. Malomocenství je skutečně nemoc, která provází lid-

stvo už od starověku. Přesto jsme dokázali lepru spatřit pod mikroskopem až v roce 1873 (G. A. Hansen objevil bakterii lepry) a účinné léky známe přibližně od roku 1981.

Lepra je dlouhodobé onemocnění, které se týká těch nejslabších a nejhudších. Většina lidí má imunitu a bakterie lepry jim nemůže ublížit.

Tato nemoc je tu stále s námi, přestože netrápí většinu světa. Na otázku, jak vyléčit malomocenství, rád odpovídám: „Je potřeba vyléčit vlastní duchovní malomocenství.“ Jakousi slepotu a nezájem o ty ostatní.

Kolik lidí v současnosti leprou trpí?

Malomocenství je nemoc chudých. Je symbolem selhání společnosti v péči o ty neju-

či lidí ohrožených touto nemocí až čtyřikrát vyšší. K tomu můžeme připočítat několik milionů lidí, kteří si nesou stopy malomocenství v podobě různých tělesných postižení.

Jak konkrétně se lepra likviduje?

Léčbou a rozvojem. Lepra je nemoc, která se léčí antibiotiky. Stále ještě neexistuje účinné očkování. Pokud léčíme člověka, u kterého se jedná již o malomocenství v pokročilém stadiu, léčba je delší a musíme se postarat i o rány (vředy). O člověka ale musíme pečovat i po psychické stránce. Malomocenství je spojeno s těžkými depresemi a skutečně s tím, že se člověku mění život.

Kolik stojí vyléčení jednoho nemocného? Může na to stačit i chudé kapsné našich čtenářů?

Tato nemoc se vyskytuje především v zemích, které nazýváme rozvojovými. Náklady na léčbu se mohou lišit, ale v průměru se jedná o částku 200 korun. Tedy vyléčení jednoho nemocného v počátečním stadiu nemoci (světlé skvrny na kůži) činí přibližně 200 korun. Každý si tedy může sám spočítat, co tyto peníze představují v jeho životě. Co si za dvě stovky dokážeme pořídit (či odřeknout). Pokud se s léčbou začne později a pacient už má otevřené rány, cena léčby je několikanásobně vyšší.

Jak a kde přímo vaše česká organizace pomáhá?

Likvidace lepry má dvě poslání. Prvním je podporovat léčbu malomocenství a tuberkulózy. V současnosti podporujeme provoz dvou nemocnic sv. Josefa v Indii (poblíž Kalkaty) a léčbu malomocenství v Libérii a Tanzanii. Projekty spojené se znovuzačleněním osob postižených malomocenstvím do společnosti v Brazílii, Bolívii a Kolumbii.

Druhým posláním je konat osvětu v České republice pomocí různých setkání, předná-

Tuto otevřenou ránu způsobily vředy buruli. Jedná se o velice agresivní a bolestivé onemocnění.

šek a besed. Jedno nemůže být bez druhého, protože díky osvětě získáváme dary, kterými podporujeme nemocnice v zahraničí.

Jak tedy vypadá tvůj běžný den, odpovídá mé akční představě?

Nevim, jestli našťestí či nanešťestí, ale neodpovídá. Můj běžný den se dělí na tři situace, vždy podle toho, kde se nacházím.

Když jsem v Praze, je to hodně práce za stolem u počítače. Pokud jsem na cestách, záleží, zda je to po republice, kdy se věnuji přednáškám o naší činnosti a setkáváním s lidmi, nebo je to cesta za našimi projekty. To už se trochu přibližuje tvé představě, tedy sedíme v jepeu a jedeme prašnou cestou zkontrolovat či najít pacienty.

Vzpomínám si na první návštěvu našeho projektu v Libérii. Tehdy jsme vyrazili na field trip výjezd. Tedy aktivní hledání pacientů po okolí. Člověk si připadal jak v jiném století. Ujedete pár kilometrů pralesem (buší) a ocitáte se ve vesnici, kterou tvoří hliněné domy se slaměnými střechami. Děti při pohledu na bělocha neví, co si počít, protože vás možná vidí poprvé v životě, a rodiče mívají ve zvyku strašit děti slovy: Budeš-li zlobit, přijde bě-

Malomocenstvím, nebo vředy buruli se může nakazit každý. Pokud se zanedbá léčba, dochází k nezvratným poškozením.

loch a odnese tě (ještě mi v uších zní, jak jsem jako dítě sám slyšával, že přijde čert...).

Když se začalo stmívat, u rovníku zapadá slunce velice rychle, jedna rodina nás pozvala na večeři. Kvůli nám se podává specialita: rýže s hadími vejci a játry. Vajíčka vypadala z dálky i zblízka jako lidské oči.

Které země jsi už pracovně navštívil a co na tebe udělalo největší dojem?

Náš, asi bychom řekli, laborant Henry mi během mé návštěvy říkal: Nespěchej. Vy v Evropě máte hodinky. My v Libérii máme čas.

To krásně odpovídalo situaci v kalkatském slumu, lidé tam žijí v téměř naprosté chudobě, a přesto tam na člověka dýchne zvláštní klid a paradoxně se na rozdíl od zbytku Kalkaty můžeme setkat s usměvavými lidmi.

Není důležité, kde a v jakých podmínkách člověk žije, vždy se snaží najít a naplnit jakýsi

Malomocenstvím, nebo vředy buruli se může nakazit každý. Pokud se zanedbá léčba, dochází k nezvratným poškozením.

svůj potenciál. Pamatuji si, jak jsme se sestrou Gladis v Kolumbii navštívili jednoho pacienta. Tento pán žil na kraji vesnice v chatrči, ve které bychom u nás možná měli zahradní nábytek. Vinou malomocenství přišel o prsty na nohou a měl i poškozené ruce. Během naší návštěvy dával najevo, že není v dobrém rozpoložení, a když mu sestra Gladis říkala, jak má které léky užívat, jen něco neslušného zamumlal. V jednu chvíli toho už měla sestra Gladis plně zuby a rázně řekla: Chcete žít?! Pán sebou škubl a odpověděl: Co je to za otázku? Samozřejmě, že chci žít! Sestra Gladis: Tak poslouchejte a dělejte, co vám říkám. Tento moment byl pro mě zpětně hodně důležitý. Všichni chceme žít. Nehodnotme „kde a jak“, prostě chceme žít a přežít.

Můžou ministranti pomoci i nějak jinak než finančně?

Samozřejmě, že můžou. Můžou o nás a o naší práci hovořit s jinými lidmi. Můžou nám pomoci uspořádat přednášku pro jejich třídu nebo farní společenství. Také se za nás, naše dílo a všechny, kteří nám pomáhají, a především i ty, kterým pomáháme, mohou modlit.

Nebojíš se, že při svých kontaktech s nemocnými dostaneš malomocenství i ty?

Dnes už ne. Předně využívám daru rozumu a vím, že i kdybych nepatřil mezi ty, kteří mají přirozenou imunitu, tak se jedná o léčitelnou nemoc. Samozřejmě jsem zažil situaci, kdy jsem podlehl strachu a myslel si, že

jsem se mohl nakazit. Říkám „myslel si“, ale to není pravda, protože když jsem opět začal přemýšlet, tak jsem si uvědomil, že není potřeba bláznit.

Práce v LL mě naučila, že strach je dobrý k tomu, abychom přežili, ale špatný k tomu, abychom se rozvíjeli. Vždy bychom měli o věcech přemýšlet a rozhodovat se ve světlem rozumu.

Jak ses k práci ředitele Likvidace lepry dostal?

Úplnou náhodou. Můj dlouholetý kamarád, otec Vojtěch Eliáš, přebíral v roce 2011 organizaci Likvidace lepry a potřeboval mít někoho „po ruce“. Vzpomínám si, že se mi do toho moc nechtělo. Lepra? Nemocnice v Indii? Dnes je to už pomalu osm let a práce v LL mě hodně naučila i o mně samém.

Kolik lidí pracuje v české kanceláři?

Tři, řádová sestra Klarissa z Congregatio Jesu, Marie Dvořáková a já. Nejsme velkou organizací, ale máme mnoho dobrých lidí kolem sebe.

Děkujeme za rozhovor i za obětavou pomoc nemocným.

Já velice děkuji za tuto příležitost vás všechny díky časopisu Tarsicius pozdravit a především všem přeji, abychom dokázali být vnímaví k potřebám druhých a chápali dobročinnost jako něco skutečně dobrého, co patří do našeho života.

Luboš Hajas
věk: 33 let
vzdělání: bakalářské
stav: svobodný
koníčky: sport a cestování
oblíbený citát: „Nepokoušejte se vypadat dobře, snažte se být dobrými.“